

BUDAPESTI MŰSZAKI ÉS GAZDASÁGTUDOMÁNYI EGYETEM
GÉPÉSZMÉRNÖKI KAR DOKTORI TANÁCSA

DOKTORI TÉZISFÜZET

Írta:

Dr. Szabadits Péter

szakorvos

okleveles orvosbiológiai mérnök

A koszorúér-tágítás terápia eszközeinek funkcionális
tulajdonságai és anyagai

című témakörből,

amellyel a PhD fokozat elnyerésére pályázik

Témavezető:

Dobránzky János

PhD, tudományos főmunkatárs

Budapest

2013

A kutatások előzménye

Magyarországon a szív- és érrendszeri betegségek a haláleseteknek közel a feléért felelősek. Férfiak és nők körében egyaránt ez a leggyakoribb halálok [1]. A betegség kialakulása összefüggést mutat az életvitellel, a szociális helyzettel, az étkezési szokással, egyéb betegségek meglétével és még sok más tényezővel. Az orvoslás folyamatosan kutatja a betegség okát, és a megfelelően választott gyógyszeres kezeléssel igyekszik annak kialakulását csökkenteni. A különböző tudományterületek együttműködésének köszönhetően a betegség kezelésére és gyógyítására adott válaszok között a gyógyszeres terápia mellett új, hatékony eljárások is megjelentek. Az egyik leghatékonyabb eljárás a koszorúérszint beültetése. A sztentek megértése, fejlesztése megköveteli a különböző tudományterületek képviselőinek az együttműködését. A Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem Gépészmérnöki Karának Anyagtudomány és Technológia Tanszékén 1997 óta folynak sztentekkel kapcsolatos kutatások, és 2000-től kezdve e témában diplomamunkák, szakdolgozatok és doktori értekezések is készültek.

A sztent mint az anyagtudományi és technológiai kutatások igen bonyolult műszaki terméke a katéterterápiás orvosok nagy többsége számára eleve „megfoghatatlan”, hiszen olyan műszaki tulajdonságokat hordoz, amelyek még a klasszikus műszaki vagy más természettudományi szakmákon belül is csak jó néhány más szakterület ismeretanyagának összehangolt alkalmazásával értelmezhetők. Az orvosi gyakorlat számára alapvető fontossággal bíró műszaki termékjellemzőknek a köre – amelyeknek egy része annak ellenére, hogy szabvány definiálja – nincs kellően értelmezve. A sztent funkcionális tulajdonságainak legnagyobb része megmaradt a szubjektív értelmezés szintjén vagy esetleg az egyes gyártók saját érdekei által kialakított kategóriákban.

Két sztenttulajdonságot emeltem ki az említett funkcionális tulajdonságok közül, amelyek száma egyébként jóval meghaladja a százat. Ezek a hajlékonyság és a bevezethetőség.

A sztentrendszer, amely a ballonkatéterből és az arra krimpelt sztentből áll, az érpálya kanyarulatain keresztül kell eljuttatni a beszűkült vagy elzáródott érszakaszra az orvosnak. Ahhoz, hogy ezt az orvos meg tudja tenni, a sztentnek és a sztentrendszernek is kellő mértékben hajlékonynak kell lennie, annak érdekében, hogy az érrendszerben való bevezetés közben ne törjön meg és ne akadjon el. Ennek a műszaki eseménynek a következménye az orvos szemszögéből nézve a páciens halála lehet.

Az angol nyelvű szakirodalomban ennek a tulajdonságnak vagy e tulajdonság alatt értett fogalomkörnek az elnevezése igen változatos felxibility, bending flexibility.

A nem megfelelően szabályozott vizsgálati módszer miatt a gyártók a hajlékonyságot különböző szavakkal, de általában nem számszerűen jellemzik, amely következtében termékminősítési dokumentum nem biztosítja az összehasonlíthatóságot az orvos számára.

A másik, az orvosok szempontjából szintén jelentős tulajdonság vonatkozásában szintén elmondható, hogy a gyártók és a forgalmazók ritkán adnak meg kvantitatív termékjellemzőt a bevezethetőség értékelésére és még manapság is olyan kategóriák szolgálnak annak leírására, mint: gyenge, jó, nagyon jó, kiváló.

A termékek minősítésére és összehasonlítására nem létezik egységes terminológia, sem egységes vizsgálati minősítési eljárás. A sztentek és sztentrendszerek gyakorlati felhasználói részéről folyamatosan érkezik az igény arra, hogy egy olyan szakértői rendszerbe legyenek a sztentek illeszthetők, amely lehetővé teszi számukra az objektív értékelést és a kvantitatív összehasonlítást.

A fentiekben leírtakkal összhangban állítottam össze szakirodalmi összefoglalómat, amelyben a következőkre tértem ki részletesen: a sztent és az angioplasztika eszközei [2] [3], a koszorúérsztentek anyagai és gyártástechnológiái [4] [5], főbb geometriai és funkcionális tulajdonságok [6], [7], a hajlékonyság vizsgálati módszerei [8] [9], valamint a bevezethetőség vizsgálati módszerei [10], [11].

A szakirodalom kritikai elemzése

A sztenteknek a preklinikai vizsgálatok témakörébe tartozó tulajdonságaival az sztentek specifikus követelményeit leíró –és a kutatómunkám végzésének periódusában érvényben volt – MSZ EN 14299:2004 szabvány foglalkozott. A 2009. évben ezt a szabványt visszavonták, és helyette az MSZ EN ISO 25539-2:2009 lépett életbe, amelyet 2013-ban visszavontok és helyette az MSZ EN ISO 25539-2:2013 érvényes.

Ezek megneveznek néhány tulajdonságot, amelyekre a gyártónak minősítenie kell az implantátumát, azonban csak kevés esetben definiálják azt vagy adják meg a vizsgálat módszertanát. Ennek köszönhetően a piaci szereplők, beleértve a gyártókat, a forgalmazókat és kutatóhelyeket, amelyek sztentvizsgálatokat végeznek, valamint a beültetéseket végző orvosokat, gyakran egészen különbözőképpen értelmezik az egyes tulajdonságokat.

A szabványban többé-kevésbé definiált tulajdonságokon kívül több olyan jellemző is létezik, amelyeket a szabvány nem említ, ugyanakkor a gyakorlatban jelentőséggel bír.

Fontosnak tartottam szakirodalmi áttekintésemben rendszerezni és röviden összefoglalni azokat a sztentekre, ballonkatéterekre és ezek együttesére a sztentrendszerre vonatkozó tulajdonságokat, amelyeket a szakirodalom említ, illetve amelyekkel a témakörben eltöltött éveim alatt találkoztam.

Annak következtében, hogy a sztent vagy sztentrendszer hajlékonysága mint fogalom nincsen pontosan definiálva, számos, egymással nem összevethető mérési módszer jelent meg.

A felhasználók általi összehasonlításra az erőmérésen alapuló vizsgálati eljárásokat jóval egzaktabbnak és reprodukálhatóbbnak tartom, ugyanis közvetlenül a sztent vagy sztentrendszer által kifejtett ellenállást és a létrejövő alakváltozást mérik.

A szakirodalomban található olyan mérési eljárások, amelyeknél a mérés során nem csak egy sztenttulajdonság befolyásolja a mérés eredményét, valamint sok esetben a mérési eljárást csak sztentre határozzák meg, annak ellenére, hogy az valójában sztentrendszer-tulajdonság volt. Igaz, jelenleg a hajlékonyság a sztenthez és a sztentrendszerhez is hozzá van rendelve. A szakirodalomban megadott mérési módszerek jelentős része csak úgy végezhető el, ha a sztentet vagy a sztentrendszert roncsoljuk.

A szakirodalom áttanulmányozása után arra a következtetésre jutottam, hogy egy olyan mérési módszert kell meghatároznom, amellyel a hajlékonyságot azonos módon lehet sztenten, sztentrendszeren és ballonkatéteren is mérni, valamint ez az eljárás lehetőleg nem jár a sztent vagy a sztentrendszer roncsolásával.

Kutatási területemhez tartozik még a sztentrendszerek bevezethetősége, amely kiemelt jelentőségű, hiszen ez mondja meg elvileg a felhasználónak, hogy az adott sztentrendszer az adott érszakaszba bevezethető-e vagy sem. Annak következtében, hogy a sztentrendszer bevezethetősége, mint fogalom nincsen kvantitatív anyagtulajdonsági, anyagvizsgálati mérőszámmal definiálva, számos, egymással nem összevethető mérési módszer jelent meg, és nagyon kevés az olyan módszer, amelyik kvantitatív mérőszámot rendel a tulajdonsághoz.

A bevezethetőség vizsgálatára kialakított mérési módszerek mindegyike megfelel az MSZ EN ISO 25539-2:2013 szabvány által megfogalmazott kívánalmaknak. Kritikai megjegyzéssel

csak az egyes mérési eljárásoknál az érmodell kialakításához választott alapanyagot illetem, mert egy merev, sima falú csővel, mint amilyen az üvegső vagy a műgyantából kiöntött érrajzolat, nem lehet az erek viselkedését megfelelően modellezni.

A szabványban nem szerepel semmilyen leírás az érrajzolatra, ezért mindenki szabadon készíthet saját érmodellt, és csak olyan információt kell adnia a vizsgálat eredményeként, hogy a vizsgált sztentrendszer a tetszőlegesen kiválasztott, szimulált érterületen átjutott-e vagy sem.

Összegezve a szakirodalmakkal kapcsolatos tapasztalataimat elmondhatom, hogy nem találtam olyan mérési módszert a sztentrendszer bevezethetőségére, amely megfelel a következő feltételek mindegyikének: objektíven minősíti ezt a tulajdonságot, számszerű eredményt ad, valamint különböző méretű és típusú sztentek összehasonlítására is alkalmas.

Célkitűzések

A szakirodalom áttekintése során egyértelművé vált számomra, hogy célkitűzéseimet azokra a témakörökre kell irányítanom, amelyek a sztentek mindennapi használata szempontjából fontos információt adhatnak a sztentek jellemzésére, de még azokat egzakt módon nem írták le. Ezen információk mind a felhasználó orvosok munkáját, mind a gyártók tervezőmunkáját segíthetik. Ennek figyelembevételével határoztam meg az elvégzendő kutatási feladataimat.

1. Egy olyan vizsgálati módszer kidolgozása, amellyel a sztentek és sztentrendszerek hajlékonysága számszerűen jellemezhető, valamint a különböző típusú és gyártmányú sztentek és sztentrendszerek a módszer által összehasonlíthatók lesznek.
2. A kidolgozott hajlékonyságvizsgálathoz megfelelő, minősítésre alkalmas anyagvizsgálati mérőszámok definiálása, a számszerű eredményt befolyásoló tényezők azonosítása.
3. Egy olyan vizsgálati módszer kidolgozása, amely objektíven értékeli a sztentrendszerek bevezethetőségét, és azt lehetőleg számszerű adattal jellemzi.
4. A sztentek bevezethetősége és hajlékonysága közötti összefüggések vizsgálata.
5. A Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem és Anyagtudomány és Technológia Tanszékén a sztentek minősítésére kidolgozott sztentvizsgálati metodikai rendszer újraértelmezése, és annak kiegészítése a hajlékonysági és a bevezethetőségi vizsgálati eljárásokkal.

Szakirodalmi hivatkozások

1. Demográfiai portré 2012, KSH Budapest 2012
2. Lau K.W., Johan A., Sigwart U., Hung J.S.: A stent is not just a stent: stent construction and design do matter in its clinical performance. Singapore Med. J 2004; 45(7) 305-312
3. Dyet J.F., Watts W.G., Ettles D.F., Nicholson A.A.: Mechanical properties of metallic stents: How do these properties influence the choice of stent for specific lesions? Cardiovasc Intervent Radiol (2000) 23:47-54
4. Dobránszky J., Major L., Ginsztler J., Dévényi L.: Koszorúér-tágítóbetétek anyagai és gyártástechnológiája; Műszaki Szemle (EMT) K2009: 93-96. (2009)
5. Palmaz J.C.: Intravascular stents int he last and the next 10 years. Journal of Endovascular Therapic 2004; 11 (Suppl II): II-200 - II-206

6. Stoeckel D, Bonsignore C, Duda S: A survey of stent designs, *Minimally Invasive Therapy & Allied Technology*, 2002;4:11 137-147
7. Wholey M.H., Finol E.A.: Designing the ideal stent; *Endovascular Today* 2007; (3) 25-34
8. Mori K., Saito T.: Effects of stent structure on stent flexibility measurements. *Annals of Biomechanical Engineering* 33 (2005) 733-742
9. ASTM F2606-08 Standard Guide for Three-Point bending of Balloon Expandable Vascular Stents and Stent System
10. MSZ EN ISO 25539-2:2013 Szív- és érrendszerei implantátumok. Endovaszkuláris eszközök 2. rész: Vaszkuláris sztentek (ISO 25539-2:2012)
11. Brandt C., Schmidt W., Behrens P., Schmitz K.-P.: The effect of different guide wires on the trackability of coronary stent delivery systems *Biomed Tech.* 2012; 57 Suppl. 1 880-881

A kutatómunka összefoglalása

A kutatómunkámat három fő részre osztottam.

1. Elsőként az általam kidolgozott sztentek és hordozórendszerük hajlékonyságának a mérési módszerével foglalkozom. Bemutatom e sztenttulajdonság számszerű meghatározására kidolgozott mérőberendezésemet és a mérési metodikát, valamint ezek használatával értelmezem különböző sztentek hajlékonyságát. Az általam kidolgozott módszer használatával megmutatom, hogy az egyes sztenttulajdonságok és a sztent hajlékonysága között milyen összefüggések állnak fenn.
2. A második részben a sztentek bevezethetőségével foglalkozom, és eme sztenttulajdonság számszerű mérésére kidolgozott mérési módszeremet mutatom be. Ismertetem azt a mérőberendezést, amit ennek a tulajdonságnak a számszerű mérésére dolgoztam ki. Különböző sztenteken bemutatom a mérést, és értelmezem a kapott eredményeket.
3. A harmadik részben javaslatot teszek egy olyan komplex sztentvizsgálati rendszerre, amellyel a lehető legtöbb mérhető adatot lehet meghatározni a lehető legkisebb számú sztenten. Ehhez a tanszéken eddig kidolgozott vizsgálati módszereket és az általam kidolgozott új vizsgálati módszereket szervezem új rendszerbe.

A sztent és sztentrendszer hajlékonysági vizsgálata

Mivel a munkám megkezdésekor érvényben lévő szabvány semmilyen mérési módszert és mérőszámot nem határozott meg a sztentek hajlékonyságára, ezért a szakirodalmi tapasztalatok alapján megterveztem egy mérési eljárást a hajlékonyság meghatározására, és legyártottam egy sztentbefogó készüléket. A vizsgálati eljárás részeként meghatároztam egy anyagvizsgálati mérőszámot, amelyet mint hajlékonysági tényezőt definiáltam.

A vizsgálati módszerrel minden sztenten és sztentrendszeren azonos jellegű erő-lehajlás diagramokat kaptam, amelyeken két szakaszt különböztettem meg: a kezdeti rugalmas és a további képlékeny jellegű alakváltozáshoz tartozó szakaszt.

A módszerrel 13 darab, kereskedelmi forgalomban is kapható sztentrendszeren összehasonlító vizsgálatokat végeztem. Minden sztentrendszeren meghatároztam a hajlékonysági tényezőt és összefüggést kerestem a sztent jellemző geometriai adatai és a bevezetett H hajlékonysági tényező között. A mérési eredmények elemzése azt állapítottam meg, hogy a sztentrendszer

hajlékonysága a sztent hosszúságának a növekedésével együtt közel lineárisan csökken, valamint a sztent átmérőjének a növekedése is hasonlóan hat a hajlékonysági tényezőre. Az összehasonlító vizsgálatok második részében a hajlékonyságvizsgálatot elvégeztem a 13 db sztenten is. A mérési eredmények elemzése során azt állapítottam meg, hogy a sztent hajlékonysága a sztent hosszúságának a növekedésével együtt közel lineárisan csökken, valamint a sztent átmérőjének a növekedése is hasonlóan hat a hajlékonysági tényezőre.

Az általam bevezetett, a sztent és a sztentrendszer mechanikai viselkedésének jellegzetességein alapuló anyagvizsgálati mérőszám, a hajlékonysági tényező (H) jól alkalmazható a gyakorlatban a sztentek összehasonlításakor.

Ezt az értéket a gyakorlatban az orvosok is fel tudják használni a számukra megfelelő sztent kiválasztásához.

A sztentrendszerek bevezethetőségének vizsgálata

A sztentrendszerek bevezethetősége témakörében folytatott kutatásaim egyik célkitűzése az volt, hogy létrehozzak egy mérési módszert, és meghatározzak egy mérőszámot, amely objektíven minősíti a sztentrendszerek e tulajdonságát, számszerű eredményt ad, és a különböző típusú sztentek összehasonlítására alkalmas.

A sztentrendszer bevezetése az érrendszerbe egy bonyolult és összetett művelet. A bevezetés közben az operatőr számos eszközt használ. Az eszközök a sztentrendszer bevezethetőségét befolyásolják. A bevezethetőségi méréseket elemezve, arra a következtetésre jutottam, hogy a sztentrendszerek bevezethetőségéről csak abban az értelemben lehet beszélni, ha a méréshez használt érmodell geometriai adatai mellett a bevezetéshez használt egyéb eszközöket is megadjuk, mint a vezetődrótot és a vezetőkatétert.

Az általam kialakított mérési elrendezésben összehasonlító méréseket végeztem 13 db sztentrendszeren. Ezt a bevezethetőséget vizsgáló mérőszámot először egyenes érmodellben, majd pedig az általam alkotott érmodell B jelű pályáján is elvégeztem, mindkét változatban mértem a sztentrendszer bevezetéséhez szükséges erőt, valamint a sztentrendszernek az érmodellben való elmozdulását. A vizsgálati eljárás részeként meghatároztam egy mérőszámot, amelyet mint bevezethetőségi tényezőt definiáltam.

Az elvégzett mérésekkel egyértelmű összefüggéseket nem tudtam kimutatni a sztentre jellemző geometriai adatok és a sztentrendszer bevezethetőségi tényezője (T) között, a vezetődróton, a vezetőkatéterben és az egyenes érmodellben, de a sztentrendszer érmodellben történő mozgatásakor mért bevezetési tényező és a sztentrendszerre meghatározott hajlékonysági tényező között közel lineáris összefüggés találtam.

Az általam készített és alkalmazott mérési eljárással a sztentrendszerek bevezethetőségét számszerűen is lehet jellemezni. A mérőszám, magában foglalja a sztentrendszer, a vezetődrót, a vezetőkatéter és az érmodell jellemzőit is, ezért a mérőszám mellett azokat is meg kell adni. A mérés előnye, hogy egyszerűen reprodukálható, és a kapott eredmény alapján egyértelműen lehet a különböző sztentrendszerek között számszerű összehasonlítást felállítani. Annak a sztentrendszernek jobb a bevezethetősége, amelyeknek az azonos feltételek mellett az érmodellbe való bevezetésénél mért bevezetési tényező kisebb.

A sztentek és sztentrendszerek műszaki vizsgálati rendszere

A BME ATT-n már kidolgozott sztentvizsgáló módszereket megismerve, azokat újraértelmeztem. Az eddig anyagvizsgálati szempontból csak két nagy csoportba sorolt sztentvizsgálati metodikákat további csoporttal egészítettem ki. A vizsgálati metodika a sztentvizsgáló eljárásokat csak roncsolásmentes és roncsolásos vizsgálatokra osztotta. A

roncsolással járó vizsgálati módszereket további két alcsoportra osztottam, a teljes mértékű roncsolással járó vizsgálatokra és a nem teljes mértékű roncsolásos vizsgálatokra.

Ennek megfelelően a BME ATT-n kidolgozott sztentminősítő vizsgálatokat és a vizsgálattal meghatározható sztent és sztentrendszer tulajdonságokat az általam végzett vizsgálati eljárásokkal kibővítettem, és ezáltal létrehoztam egy új sztentvizsgálati rendszert.

Új tudományos eredmények

Az értekezésemben bemutatott tudományos kutatómunka eredményei az alaptéma három témakörében hoztak olyan eredményeket, amelyeket a jelenlegi ismeretekhez képes új tudományos eredményként lehet megfogalmazni. Ebben a fejezetben ezeket oly módon ismertetem, hogy az említett három témakörhöz tartozó lényeges kutatási eredményeimet – indokolt esetben azok érvényességi tartományát is megadva – felsorolom, majd a lehető legegyszerűbb formában megfogalmazom az ezek egészének alapvető lényegét kifejező új tudományos eredményt, másképpen tézist. A tézis sorszámozott jelölése mögött megadom azoknak a tudományos közleményeimnek a hivatkozásjelét, amelyekben a szóban forgó új tudományos eredmény lényeges elemeit már ismertettem.

Új tudományos eredmények a sztentek és sztentrendszerek hajlékonyságának meghatározásával kapcsolatban

- A sztentek és a sztentrendszerek hajlékonyságának meghatározására kidolgoztam egy olyan vizsgálati módszert, amely a vizsgált eszközre a rugalmas alakváltozás tartományában maradó terhelést helyez, így lehetővé teszi a sztentnek és a sztentrendszernek további vizsgálatokra való felhasználását.
- Az új módszer lényege, hogy alkalmazásával azonos módon mérhető a sztentnek, valamint a sztentrendszerek egészének és minden egyes alkotóelemének – tehát a ballonkatéternek, a rákrimpelt sztentnek és a vezetődrótnak – a hajlékonysága.
- A hajlékonyság mint funkcionális tulajdonság kvantitatív kifejezésére bevezettem a hajlítómerevségen alapuló hajlékonysági tényezőket.
- Az új vizsgálati módszerrel meghatároztam a hajlékonyság és a sztent fő geometriai tulajdonságai – a hosszúság és az átmérő – közötti összefüggéseket.
- Igazoltam, hogy a sztentrendszer hajlékonyságában mind a sztent, mind pedig a ballonkatéter meghatározó szerepű lehet.

1. tézis [1] [3] [7] [8]

A sztentek, a sztentrendszerek és ballonkatéterek hajlékonyságának számszerű meghatározására új vizsgálati eljárást dolgoztam ki, amellyel a sztenten, a sztentrendszeren és a ballonkatéteren is azonos módon lehet a hajlékonyságot meghatározni.

2. tézis [1] [3] [7] [8]

A sztent H_s és a sztentrendszer H_{sr} hajlékonysági tényezője a sztent névleges hosszúságával és átmérőjével közel lineáris egyezést mutat, mégpedig a hosszúság és az átmérő növelése egyaránt rontja a hajlékonyságot.

3. tézis [1] [3] [7] [8]

Sanocor sztenteken végzett vizsgálatokkal megállapítottam, hogy a Sanocor sztent hajlékonysági tényezőjének meghatározásához elégséges egy tetszőleges befogási helyzetben elvégezni a mérést.

Új tudományos eredmények a sztentrendszerek bevezethetőségének meghatározásával kapcsolatban

- A sztentrendszerek bevezethetőségének meghatározására kidolgoztam egy olyan vizsgálati módszert, amely a sztentrendszer érmodellben való mozgatásához szükséges erő mérésén alapul.
- A bevezethetőségvizsgálathoz megalkottam egy érmodellt, amelyhez az adatokat szívkoszorúerek kontrasztanyagossal röntgenfelvételeinek elemzése alapján vettem.
- A bevezethetőségi vizsgálat egyszerű és könnyen megismételhető mérési eljárás.
- A bevezethetőség mint funkcionális tulajdonság kvantitatív kifejezésére bevezettem az erő mérésén alapuló bevezethetőségi tényezőt.
- A vizsgálati módszerrel megmutattam, hogy a sztentrendszer bevezethetősége csak a sztentrendszer bevezetéséhez használt vezetődrót, vezetőkatéter és érmodell viszonylatában adható meg.

4. tézis [1] [6]

A sztentrendszerek bevezethetőségének számszerű meghatározására kidolgoztam egy erőmérésen alapuló vizsgálati módszert, és definiáltam a bevezethetőségi tényezőt.

Új tudományos eredmények a sztentek és a sztentrendszerek műszaki vizsgálati metodikájával kapcsolatban

- A BME ATT-n a korábban kidolgozott sztentvizsgálati metodikát kritikailag elemeztem, új modulokkal egészítettem ki, és abban elhelyeztem az általam kidolgozott új vizsgálati eljárásokat.
- Az új sztentvizsgálati rendszer képes a jelenleg a gyakorlatban szükséges alapvető sztent- és sztentrendszer-tulajdonságok kvantitatív meghatározására.

5. tézis [1] [2] [3] [4] [5]

A BME ATT korábban kidolgozott sztentminősítő vizsgálati metodikát lényeges elemekkel kiegészítve új szakértői rendszert dolgoztam ki a sztentek és sztentrendszerek minősítésére.

Az eredmények hasznosítása

Értekezésemben egy olyan összefoglalást adtam a koszorúérsztentek főbb funkcionális tulajdonságairól, amely értelmezi a tulajdonságok műszaki tartalmát. A funkcionális tulajdonságok jelentős hányada eddig csak a szubjektív értelmezés szintjén áll.

A sztentek és sztentrendszerek hajlékonysága esetében nincsenek könnyű helyzetben az orvos felhasználók, hiszen a különböző egymással nem összevethető mérések és a sokféle dimenzióban megadott eredmények között nehéz eligazodni.

Kísérleti munkám során kidolgoztam egy olyan hajlékonyság minősítési eljárást, amellyel azonos módon lehet a sztent, a sztentrendszer és a ballonkatéter hajlékonyságát is mérni és meghatározni. Definiáltam egy minősítési paramétert, amelynek használatával összehasonlíthatóvá válnak az egyes gyártók termékei.

A sztentrendszerek bevezethetősége esetében ebből a szempontból még kaotikusabb a helyzet. Ez annak következtében van így, hogy a szabvány ugyan értelmezi ezt a fogalmat, de mérési eljárást és mérőszámot nem rendel hozzá. Kutatásom másik részében kidolgoztam egy mérési

eljárást és meghatároztam egy mérőszámot a sztentrendszerek bevezethetőségének a mérésére, amellyel ezt a tulajdonságot számszerűen is lehet jellemezni. Ezáltal objektív összehasonlítást lehet tenni a különböző gyártók termékei között.

Összegezve kutatásaimat elmondhatom, hogy törekedtem a sztenteket felhasználó orvosok gyakorlati igényeinek megfelelő, kézzel fogható eredményeket felmutatni. Ennek érdekében egyrészt a hajlékonyság és a bevezethetőség – mint két alapvető sztent illetve sztentrendszer tulajdonság – esetében minősítési eljárásokat fogalmaztam meg, és ezekhez számszerű, összehasonlításra alkalmas mérőszámokat definiáltam. Másrészt a sztenteket és a sztentrendszereket jellemzőik szerint egy jól áttekinthető, és egyszerűen használható szakértői rendszerbe illesztettem. Mind a minősítésre és az összehasonlításra alkalmas mérőszámok, mind pedig a rendszerező táblázatos összefoglalás nagy segítséget jelent a sztenteket felhasználó orvosok, valamint a jövőbeni kutatásokat végző szakemberek számára.

A tézispontokhoz kapcsolódó tudományos közlemények

1. Szabadíts P., Puskás Zs., Dobránszky J.: Flexibility and Trackability of Laser Cut Coronary Stent System. Acta of Bioengineering and Biomechanics 11,(2009:3)11-18.
2. Robák B., Szabadíts P., Bognár E., Puskás Zs., Toldy A.: Analysis of the Polymer Coating of Coronary Stents System from the Aspect of Drug Absorbing and Eluting. Materials Science Forum Vol. 659 (2010) 245-250
3. Szabadíts P., Dobránszky J.: Trackability and Flexibility of Coronary Stents. Materials Science Forum Vol. 659 (2010) 337-342
4. Szabadíts P., Dobránszky J.: Aktív koronárisztentek bevonatainak összehasonlítása gyógyszerfelvívő és -leadó képességük alapján. Biomechanica Hungarica 3,(2010:1) 224-230
5. Szabadíts P., Balázs T., Bognár E., Dobránszky J.: Examination method of uncoated Coronary Stents. Periodica Politechnica Mech. Eng. 54, (2010:2) 77-82
6. Szabadíts P., Dobránszky J.: Trackability Measurement of Coronary Stent in a Coronary Vessel Modell. Penninger A, Váradi K, Vörös G (szerk.) Gépészet 2008: Proceedings of Sixth Conference on Mechanical Engineering. Budapest, 2008.05.29-30. 1-5. Paper n13.pdf
7. Szabadíts P., Bagi I., Dobránszky J.: Comparison the Flexibility of Ballon-expandable Coronary Stents. Third Hungarian Conference on Biomechanic. Budapest, 2008.07.04-05. 315-319
8. Szabadíts P., Puskás Zs., Dobránszky J.: Flexibility and Trackability of Laser Cut Coronary Stent System. 25th Danubia–Adria Symposium on Advances in Experimental Mechanics. Ceske Budajovice, 2008.09.24-27. 245-250.